

пентръ

МШТЕ, ШМЪ ШІ ДІТЕРАТУРЪ.

№. 13.

Luni, 25. Martie

1846.

I C T R I A N A.

(Ърмаре.)

Din съскрпчѣнеа дп dativ ар тревѣ съ копкѣзѣ къ ачест монѣмент с'а пѣс лѣѣ Тѣверѣѣ Меронѣѣ, шѣ къ тѣте ачестеа версѣрѣле ворвек пентрѣ рѣпѣзсата са соѣѣ Еліа. Афектѣтѣра ачестѣѣ монѣмент дп версѣрѣ аратѣ дпдестѣл къ рѣдѣкѣторѣл лѣѣ а фост дп адевѣр зп дѣспенсатор (дп-грѣжѣторѣѣ de venѣтѣрѣ), іарѣ пѣ зп om de стат къ ordinara гравѣтате романѣѣ, къчѣ ачедѣѣа пѣнеа монѣменте дп просѣ дп челе маѣ сѣмпле еспресѣзнѣ; монѣментеле дп версѣрѣ ера тѣпѣгѣяреа вѣлгѣлѣѣ. — Шѣ поетѣл ачестор версѣрѣ пѣ преа-нѣмерѣ се vede а фѣ фост зп Poeta minorum gentium. Версѣл ал патрѣлеа:

Nam meruit hæc multa suis pro laudibus a me шѣ чел дпн зрѣтѣ:

Ut possit toto remorari temporis anno, се аратѣ ка констрѣкѣѣзнѣ естраordinare. Компарадѣѣнеа чеа пропѣвѣѣѣатѣ дп челе треѣ версѣрѣ дпн зрѣтѣ, пе лѣпѣгѣ тѣтѣ сѣ-лѣнда mea de а ле сѣплѣнѣ кѣвѣпѣчѣос, рѣ-шѣне зп галѣматѣас фѣрѣ дпделес. Кѣ тоате ачестеа пѣте къ пѣ е атѣта de venѣтѣ поетѣл, кът е дѣнтеле тѣмпѣлѣѣ чел роze-

torѣѣ, саѣ аѣчѣ маѣ vine gutta cavat lapi- dem, дп дпделесѣл ворвекор чел патѣ- рал. — Дп ал доѣлеа верс е лѣпѣѣтѣ ворва Aelia дп патрѣ сѣлаве прѣп о лѣченѣѣѣ пое- тѣѣѣ, дп каре вокала А къ тѣте ачестеа тревѣе съ рѣпѣже лѣпѣгѣ, de шѣ е vocalis ante vocalem. Ылѣтѣма вокалѣ (а) дп вор- веле Regina, revoluta, casta, spatia, rosula, се іеа дрепт лѣпѣгѣ дп контра проcodіеѣ. Версѣл ал треѣспречелеа аре доѣе іатѣрѣ (hiatus) шѣ ал шасеспречечелеа зпѣл; ал патрѣспречечелеа е къ о сѣлабѣ преа лѣпѣ, шѣ тот дптр'ачела е лѣпѣгѣ сѣлаба д'ѣпѣтѣѣѣ дп ворва quoque, дп контра регѣлеѣ. Тот аша шѣ дп ал чѣпѣспречечелеа вокала (е) дп ворва (ei). Версѣл ал патрѣлеа Nam meruit . . . се наре къ пѣ е сѣпат ла ло- вѣл сѣѣ, дпделесѣл чере ка сѣ зрѣтезе дѣ- пѣ ал шаселеа.

Дѣпѣ ачесте дпсепѣрѣ дпчерк аѣчѣ о повѣ традѣчере ромѣнеаскѣ:

Тѣверѣѣ Меронѣѣ дѣспенсѣторѣѣ ал дпшѣраторѣлор дп Mesia de жос.

Дпкѣпѣѣѣрѣ дпкаѣ къ флорѣ десѣѣѣѣ- тоаре метѣреле челе пѣсе дп ачест мор- тѣпѣт але іѣвѣтеѣ теле Еліа, о реѣпѣѣ а тарелѣѣ Пѣлѣтон, каре аѣ преа-грѣвѣт а десѣѣѣѣ фѣреле челе дпфѣшѣрате пе ге-

мѣл Парчелор, каре гъвернъ тот кърсел
вѣдѣи. Къчи ачеаста ш'а агонісит марі ме-
рѣте къръ миѣ пентрѣ фаптеле еї челе
лабдавиле. О дакъ аши пѣтеа пѣтаї спѣне,
кът а фост де рѣшнѣсь дп вѣдъ, лесне
аши пѣтеа къ чѣтера съ дндѣплек змѣре-
ле мордѣлор, къ ачеаста а фост чеа маї
касть (къратъ) дпнтре тоате къте аѣ къ-
поскѣт спаѣеле лѣмїи шї къте аѣ дпчер-
кат ресідѣнда мордѣлор. Рогъ-те даръ ка
не ачеаста съ о пѣї дп къмпнї елїсіанї,
съї дпкоронезї пърѣл къ мїртъ шї тїм-
плеле къ флорї. Ачеаста а фост ъенїл
мѣѣ чел анъръторїѣ, ачеаста мї а фост
сперандѣ, ачеаста зпика вѣдъ. А воїт чеѣа
че воїам еѣ, п'а воїт чеѣа че пѣ воїам
ѣѣ. На авѣт нїчї зп секрет каре съ пѣмї
ѣїе къпоскѣт. Нїчї одатъ п'а фост неокъ-
патъ, фїреле де лѣпъ пѣ 'ї аѣ фост некъ-
поскѣте, пѣстрътоаре 'ї а фост тѣпа, еа
а фост ъенїл че а пѣзїт къратъ амор
ал бърватѣлѣ. Рогъ-те, кълтъторїѣле, съ
декорезї къ версѣрї дп ѣїе-каре ап мор-
тѣптъл ачестеїа, шї съ'л пѣстрезї дрепт
монѣмент пентрѣ етернїтате, дакъ шї роса
се пѣстреазъ къ амарант шї къ деосевїте
ѣелзрї де цоаме шї де флорї де прїмъ-
варъ, ка съ пѣтъ рѣтѣнеа дп тѣте тїм-
пѣрїле анѣлї.

Копїареа ачестор доѣе іскрїпчївнї дпї
рѣшї патрѣ брѣ. Зъвоїреа поастрѣ чеа
лѣпгъ дп ораш дешѣнтъ дп інѣрѣкцїѣл
пострѣ сїмдїмїнте вѣпвїторѣ, дечї трїмїсе
дѣпъ ної зп пзодїѣ ка съ не спѣе съ не
дптоарчет ла дѣпсѣл. Ної дї рѣспѣнсе-
рѣм, къ пѣтаї декът іспрѣвїт къ копїа-
реа шї къ дндатъ вом фї ла дѣпсѣл. Дѣ-
пъ о жвтѣтате де оарѣ вѣзѣрѣм зп алт
пзодїѣ тот къ асемѣнеа порѣккъ, даръ а-

към шї іспрѣвїсерѣм, шї аша не дптор-
серѣм ла інѣрѣкцїѣл пострѣ чел плїн де
гравїтате. Кънд фѣрѣм ла дѣпсѣл, не
дпнтрѣвѣ, де че ам зъвоїт атѣта тїмп дп
ораш? Ної тѣртѣрїсірѣм кѣрат къ чеѣа
че ам фост окъпадї; даръ ел не репалїкъ:
Нѣ есте ертат а копїа асемїне лѣкѣрї.
Фѣрѣ воїа аїанѣлї (адмїнїстраторїѣлї),
дар дакъ адї фѣкѣт'о, пѣтедї съ лѣадї къ
вої копїїле, дпсѣ дакъ аши фї щїѣт ла дп-
ченѣт, пѣ в'ашї фї дат воїе.

Ної мѣлѣзмірѣм къ тот респектѣл
пентрѣ ачеастъ градїе спеціалъ, шї'л рѣ-
гарѣм іарѣшї съ не дпгѣдѣе съ vedem
фортѣреѣа чеа де партеа де кърѣ апѣс,
знде трѣвѣе съ фїе фост шї векеа четате
romанъ (Anasamum), шї знде не спѣсерѣ
къ се вѣд маї мѣлте монѣменте romане.
Даръ рѣспѣнсѣл фѣ тот ачела: Фѣрѣ воїа
аїанѣлї пѣ се поате. Ної, фїндккъ ера
тързїѣ, пѣ пѣтѣрѣм съ мерѣет ла аїан
ка съ доѣндїм о воїе несігѣрѣ дѣпъ о
черемонїе fastїдоасъ шї скѣмп плѣтїтѣ
къ ванї дп патѣрѣ. Аша даръ дї маї фѣ-
кѣрѣм о а трѣїа рѣгѣмїнте, съ не ласѣ
съ мерѣет съ vedem вїсерїка чеа крѣщї-
неаскъ че съ афлѣ дптр'о тїккъ дїстанѣдъ
дп вале. Даръ шї ла ачеастъ рѣгѣмїнте
прїїмїрѣм тот ачел рѣспѣнс. Ачеастъ вї-
серїкъ, към пѣтѣрѣм съ о vedem де де-
парте, е зп едїфїчїѣ констрѣїт дп стїлѣл
вїзантїн, дп старе кадѣкъ шї акѣм дпкїс.
Дѣпъ ворѣа конѣпъ ар фї зїдїтѣ де Апо-
столѣл Павел; даръ ачеастъ ворѣф фѣрѣ
темеїѣ с'а пѣскѣт, дѣпъ пѣрѣреа мѣа, пѣ-
маї дпн пѣлѣцелѣцѣреа датѣлї кѣрдїї Апо-
столѣлї кърѣ Тїтъ, знде се зїче: С'а
скрїс дпн Нікополїа Маѣедонїеї. Знде
е Маѣедонїа шї знде е Дѣлѣреа нѣстрѣ?

Е адевѣрат, къ еседеци (тълмѣчиторіи) съптеі скриптері се дудоіеск кіар ші деспре азтентичитатеа ачестѣі dat, din cingъ рѣл темеіс къ Нікополіа Македоніеі дѣкъ пѣ се афла дѣ фіиндѣ пе атѣпчі. Ноі фіреце пѣ пѣтем інтра аічі дѣ ачеастѣ чеартѣ, къ тоате къ пе есте кѣпоскѣтъ ші Actia Nicopolis, opus Divi Augusti, ла марцінеа Епірѣлѣі ші а Македоніеі. Дарѣ афарѣ де ачеастѣ Нікополі, маі тѣлте четѣдѣі пѣртарѣ ачест пѣме, ші дѣтре алтеле Nicopolis ad Istrum, moderna Нікѣпні апроане де Тѣрноа дѣ Бѣлгаріа, лѣпгѣ рѣѣл Іантра. Ачеаста деспре каре ворвім акѣма, а веніт пѣмаі дѣ евѣл (вѣакѣл) де міжлок ла ачест пѣме, пѣ шіѣ кѣм; дѣ векіме се пѣмеа Анасатум, саѣ Asimius дѣпѣ Пріскѣ, каре ші'л кѣпѣтъ дѣла рѣѣл омоніт, ка чѣме маі тѣлте четѣдѣі каре зѣчаа лѣпгѣ врезн рѣѣ, кѣчі асеміне афлѣт о четате лѣпгѣ рѣѣл Вітѣ (дѣ векіме Utus) къ пѣмеле Utum, лѣпгѣ Іскрѣ (дѣ векіме Oescus) къ пѣмеле Oescum саѣ Oescus, лѣпгѣ Чіврѣ (дѣ векіме Ciabrus) къ пѣмеле Ciabrum, лѣпгѣ Лом (дѣ векіме Almus) къ пѣмеле Almus, лѣпгѣ Арцаріѣ (дѣ векіме Ratiarius) къ пѣмеле Ratiaria ші алтеле маі тѣлте. — Пе вісеріка ачеаста спѣн къ с'ар афла, дѣ о

дѣлѣдѣме маі тѣре, о дѣскріпчѣне романѣ, каре о ар фі копіат Домнѣл Маврѣ дѣспрезнѣ къ алте інскріпчѣні афлате дѣ Нікополі.*)

Дѣпѣ дѣптоарчереа поастрѣ дѣла Нікополі ла Тѣрно терсерѣт ла кастѣлѣ чѣл дѣрѣжмат дѣпѣ дѣпѣртареа тѣрчѣлор, каре се афлѣ дѣ о дѣстандѣ апроане де зп пѣтраріс де міліаріѣ кѣтрѣ Süd-West дѣла орашѣл чѣл де ноѣ дѣтѣмеіат. Фѣндаментеле лѣі фортѣазѣ о фігѣрѣ маі пѣтратѣ къ зп діаметрѣ де 35 паші, ші сѣнт дѣкѣціѣрате къ зп шанд лат де 5 паші. Дѣп ачесте фѣндаменте афларѣт маі тѣлте піетре тѣіате де о шѣрїне гроазѣ, маі тѣлте вѣкѣдѣі де кѣрѣмідѣ, ші зп чімент каре дѣкъ с'ар пѣтеа сокоті де лѣкрѣ роман. Еѣ сѣнт де пѣрере къ ачеастѣ зідїре нѣкъ с'а рідікат пе рѣїнеле зпѣі тѣрп роман, ка ші чеа дѣла Ціврѣіс. Ла дѣрѣжмареа еі, с'а афлат дѣ зідѣл пордїі о піеатрѣ де мармѣре фѣрте фортѣсѣ дѣпалтѣ де 8, латѣ де 3 1/2, ші гроасѣ де 3 палме, каре Домнѣл Маврѣ о а адѣс ла Бѣкѣрѣці къ зрѣтѣтѣреа дѣскріпчѣне:

*) Дарѣ кѣнд дѣтреаі пе Есчелендіа са, дѣпѣ дѣптоарчереа меа дін кѣлѣторіс, прїїтѣі зп рѣсѣзїс негатів.

IVL. CAPITONI C. P. P. ILLYRICI.

TR T OMNIB HONORIB. AB ORD.

FL. SIRMIATIVM HONORATO. ET
SENTENTIAE DICVNDAE. ITEM SACERDOTALIB
ABORDINECOL. VLP. OESC. ETSTATVAMAERECO
DECRETIS IAM PRIDEM AB EODEM ORDINE
ORNAMENTIS II VIRAL. ITEM DFCVRIONA
LIB. ORNAMENTIS HONORATO AB ORDINIB
COLONIAR. VLP. POETOVIONENSIS

EX PANNONIA SUPERIORE. VLP. RATIAR
 EX MOESIA SUPERIORE. TRAIANAE SARMI
 ZEGETHUSENSIVM EX DACIA SUPERIORE
 ITEM II VIRALIB. AB ORDINE. MVNICIPII
 ROMVLENSIVM. BVLEVTAE. CIVITATIS
 PONTICAE TOMITANORVM. PATRONO.
 AVG. COL. VLP. OESC.

ORDO. COL. VLP. OESC. STATVAM. AERE
 COLLATO. CVM ORNAMENTIS. SACER
 DOTALIB. EX DECRETO. ET ORNAMENT
 II VIRAL. IAM PRIDEM HONORATO
 OB EIVS ERGA SE MERITA HONORE
 CONTENTVS IMPENDIVM REMISIT

L. D. D. D.

Ної о чѣтим:

Julio Capitoni consulari Praefecto Provin-
 ciae Illyrici.

Tribuni titulo, omnibus honoribus ab ordine
 Coloniae Flaviae Sirmiatium honorato, et
 Sententiae dicundae, item sacerdotalibus
 ab ordine coloniae Ulpiae Oescensis, et sta-
 tuam aere collato,

decretis iam pridem ab eodem ordine
 ornamentis duumviralibus, item decuriona-
 libus ornamentis honorato ab ordinibus
 coloniarum Ulpiae Poetovionensis
 ex Pannonia superiore, Ulpiae Ratiarensis
 ex Moesia superiore, Traianae Sarmi-
 zegethusensium ex Dacia superiore
 item duumviralibus ab ordine Municipii
 Romulensium, Buleutae civitatis
 ponticae Tomitanorum, Patrono

Augustae Coloniae Ulpiae Oescensis,
 Ordo coloniae Ulpiae Oescensis statuam aere
 collato cum ornamentis sacer-
 dotalibus, ex decreto, et ornamentis
 duumviralibus iam pridem honorato
 ob eius erga se merita, honore

contentus impendium remisit.

Locus datus decreto Decurionum. *)

Ромъ неще:

Лѣи Ізлѣ Капитоне консларѣ пре-
 фект ал провинѣи Ілїрїкѣ, кѣ тїтлѣ де
 Трїбуна, декорат кѣ тоате опорїле де Але-
 шїї колонїеї Флавїане Сїрмїѣ шї кѣ дре-
 птѣл де а вота дн конслтеле пѣвлїче, а-
 семенеа декорат кѣ орнаментеле іерархі-
 че де алешїї колонїеї Ылпїане Ескѣ шї
 кѣ статѣл пѣсѣ дїн келтѣїала комѣлѣ, де
 карїї Алешїї і се декретасерѣ маї днаїнте
 орнаментеле дѣзтвїрале; асеменеа декорат
 кѣ орнаментеле декрїонале де Алешїї ко-
 лонїеї Ылпїане Петовїоне дїн Пannonia сѣ-
 перїоаре, аї Ылпїанеї Раѣїарїа дїн Месїа

*) Спре децентареа вѣгѣрїї де сеамѣ днѣс-
 пїлѣм: 1) дїн лїнїа 11 шї 12 ворселе: Траїа-
 нае Sarmizegethusensium ex Dacia superiore;
 пѣтеле Sarmizegethusa днѣл пѣ л'ам маї вѣ-
 зѣт не нїчї о пїеатрѣ аша де вїне шї де дн-
 трер скрїе; 2) дїн лїнїа 21 шї 22, honore con-
 tentus, каре трѣвѣ сѣ се днѣделарѣ деспрѣ
 Julius Capito, кѣ тоате вѣ Nominatївѣл пре-
 cedente e Ordo Coloniae.

съперіоаре, аї Траіанеї Сармизеџетџа дїн Дачїа съперіоаре; асеменеа декорат кџ орнаментеле дџзтвїрале де Алешїї мџнїчїпївлї Ромџла, сенаторїлвї четџдїї попїче Томї, патронвлї Авџџстеї колонїе Ълпїане Ескџ.

Алешїї колонїеї Ълпїане Ескџ і аџ пџс статџ дїн келтџїала комџпџ кџ орнаменте іерархїче дїн декретџла комџп, пе каре л'аџ декорат маї дпайнте кџ орнаменте дџзтвїрале пентрџ мерїтеле лвї кџтрџ дџншїї, іарџ ел мџлџџмїт кџ опоареа че і с'а фџкџт, а ремџсат келтџїала.

Локџла с'а даг дїн декретџла Деквріопїлор.

(Ва зрпа.)

Мїжлок де а дпвџџа скрїсоареа кџ маї мџлтџ дпмеспїре.

(Дпнеїере.)

Нџ голеск нїмїк, шї нџ прескрїџ нїмїк деспре ачеастџ дпсемпџтоаре парте, кџчї локалїтџдїме сџпт фелџрїте, шї маї вџртос кџ знеле траг тоатџ лвареа амїнте а дпвџџџторџвлї ла екопомїе. Спџїџ дпсџ, кџ есперїїнда теа персоналџ нџ есте дп фаворџла нїсїпвлї, нїчї а тавелор де пїатрџ каре аспреск деїтїеле шї дпгреџїазџ мџла.

Кџ тоате ачестеа сџ се факџ черкџрї шї компарадїї; сџшї алеаџ чїнева че ва сокотї маї прїїпїос, маї фолосїтор. Сџ нџ дптџрџїе дпсџ а фаче пе копїї сџ десепте шї сџ скрїе. Ачеста есте чел маї есчелент мїжлок де а дпделетнїчї пе копїї шї але дпсџшї обїчеїтрї де тїкџ шї лївїџе.

Дпдатџ дпсџ че аџ ажџпс а се слџжї кџ папа шї хџртїа, треџџе але десволта прїнчїпїї калїграфїеї шї але дпсџфла вџпџл гџст. Орї че лџкраре де механїсм фџрџ радїонement, се каде а фї есїлатџ дїнтр'о шкоамџ вџпџ.

Де темейџ шї де неаџџратџ треџџїнџџ дпсџ есте а пџпе копїлџвлї дпайнте трџсџрї сїмпле шї петеде. Ачестеа се редџк ла о сџмџ атџт де мїкџ, дпкџт копїлџ есте кџ десџџџршїре дїсписат а о прїчепе шї а о авеа.

Дп лїтереле алфаветїче веде чїнева шї лїнїї дрепте шї кџрџе, апої дрепте маї мџлт саџ маї пџџїн дпклїпате, кџрџе маї мџлт саџ маї пџџїн чїркџларе. Сџ се дпведе даг ла дпчепџт а фаче мџлте дрепте шї кџрџе.

Дџпџ ачеста вїп трџсџрї сџџдїрї шї гроасе. Ачеста есте тоатџ артеа скрїсорїї. А комвїна сџџдїрї кџ гроасе, кџрџе кџ дрепте, аста есте тот секретџла калїграфїеї, каре нџ есте артеа де а зџгрџвї дїскџрсџл, чї ачела де а скрїе вїне чеа че алдїї аџ скрїе вїне.

Маї адаог о овсервадїе каре есте темейнїкџ, шї пе каре ла чел д'џптџїџ дптџпїн, ва афлоа чїнева поате џшоарџ; даг о черчетаре, о гџндїре маї адџпкџ, маї скрџпџлоасџ ва фаче ка сџ і се рекџпоаскџ тоатџ есактїтатеа. Скрїсоареа есте нџ пџмаї зп десепт саџ о пїктџрџ, чї дпкџ зп фел де џеометрїе саџ арпентадїџ.

Дптрїадеџџр фїе-каре лїтерџ аре але сале дџџ дїменсїї, дпџлдїме шї гросїме. Фїе-каре кџпрїнде оаре-каре спадїџ, спадїџ каре нџ се мџсоарџ кџ лапџџла арпенторџлвї, чї кџ гросїмеа чїокџлвї кондеїџлвї, кїар челе сџџдїрї акџрор гросїме авїа се

vede. А скрие дар къ перфекцие, ва съ зикъ, а да фиекърѣа літере пропорціе че і се кзвін, ші а днсемна къ есактѣате prin дрепте, кърве, гроасе ші съвдїрі, жъръа снадїзлві каре чере фие-каре семп.

Ка съ днведе чїнева а скрие асфел, тревзе маї днтгїз а стѣдіа о теорїе вьпъ каре съ лецізїаскъ регъле ші съ деценте гѣстѣл. Се каде апої а трече прїнтрїзн шїр де есерчїдїї фькзте дьпъ челе маї рѣпъ моделе.

Маї овїчїнзїт ші пентрѣ а депрїнде тьна спре дшмъдїере, есте вїне съ дн-чепъ чїнева дела трѣсврі грѣсе ші марї. Еле сънт леснїчїоасе пентрѣ тодї днче-пъторїї; еле днтъреск о тьпъ делїкатъ, ші тьпелї църъпещї дї даъ чеа д'нтгїз треаптъ де дшмъдїере.

Дела трѣсвра гроасъ ші лзогъ, каре нъ есте скрїсоареа нїмъзлї, тречї ла чеа нїжлочїе ші ла тьрзїта саъ кьргътѣореа, кареа се овїчїнзеще де тоатъ лзтеа. Сънт маї тьлате фелзрї де скрїсоаре. Жъдекъ-торї пепъртїнїторї префер пе чеа семї-англезъ. Ачеаста есте фїпъ шї лзогъреа-цъ; еа чере вьрфърїле кондеелор лзпї шї съвдїрї. Ка съ о пратїчезе чїнева къ днлеснїре, тревзе педнчетат а аскзте шї а дреде зн кондеїз тотд'азна точїт. Пъ-ререа теа есте, къ ар фї маї вїне а се модїфіка оаре-кзт шї фелзл ачеста де скрї-соаре дьндзї пзгїп трѣп, ка съ тьмъцътеа-скъ поате шї ведерїле маї вїне, шї съ поатъ шї кондеїзл а се пьстра маї тьлт тїпп.

Скрїсоареа рондъ шї готїкъ аз маї тот зн фел де мерїт: еле се пар кзрїбсе аматоръзлї, дар нефолосїтѣре пентрѣ тревї. Асемѣнеа есте шї тот фелзл де варїетъдї

ші скрїсорї дшподовїте маї де овще. А-честеа сънт жокзрї де артїдї, шї ле есте длогъдѣїт а се днделетнїчї ла дшпселе; дар пе копїї се кзвїне аї фери шї аї депрїнде маї пайнте де тоате, шї дн зрма тьтълор асвпра скрїсорїї овїчїнзїте.

Маї тьлт декът орї каре алтъ днде-летнїчїре скрїсоареа есте зн нїжлок де о їнстрѣкцїе темейнїкъ. Еа гонеще дїстра-кцїа, шї командъ зн фел де гьндїре шї стѣдїз каре сънт асеменеа фаворавїле ла десволтареа їдеїлор шї ла формацїа кара-ктеръзлї. Везї пе ачел от дшпедекън-дъсе дн спзнерїле шї повестїрїле сале, дндатъ че ва фї скрїс есте елокзент; дї вїп їдеїле къ гръмада, фрѣмоасе шї дн-палте; гѣсецше еспресїї дръгълаше, фрасе богате шї армонїоасе. Прїчина есте, къ скрїсѣореа дл днзъдзїе а се гьндї, еа фаче маї тьлт, еа чере гьндїреа. Съ пе фоло-сїт дар де ачест дндоїт фавор, шї пзлпнд дпайнтеа копїїлор поцпрї модѣле трасе вїне, съ ле днфъдїпгїтм пзмаї пе ачелеа каре съ фїе трасе фрѣмос, дар нъ маї пре сѣс де дндемедереа лор. Дндатъ че тьна с'а депрїнс, пзпе пе копїї съ скрїе нїще повестїрї скзрте; де ачї тречї ла тот фе-лзл де композидїї каре пот съ їнтре дн домінізл днвъцътзрїї цеперале, фереццете днсъ де а фаче нїще реторї стерпї, дьн-дзле сѣцете де їмацїнадїе, абвс маре шї каре ватътъ дн лок съ фолосїаскъ.

Скрїсоареа есте зна дїп челе маї вьпъ депрїндерї ка съ днведе чїнева ортогра-фїа: се кзвїне а о днтревзїнда prin дї-кѣnde преа трептате. Шї днтр'ачеастъ прївїндъ, фак о вьгаре де сеатъ кзрїоа-съ, prin каре скот, къ тотъл се леагъ дн патъра моралъ шї їнтелектзлалъ а отъзлї;

къ о скрісоаре дпгржітъ кондѣче фіреде ші неапърат ла регъледе ші ортографіа знеі лімбі; къ школарѣл чел маі піроніт ла фортареа літерімор есте асемеіеа ачела каре стѣдіазъ віне комбінаціа ворвелоp дп сінтакс ші гръматікъ.

Ръндѣеск асемеіеа ші къ тóтъ стръшпчіа п'дптре регъледе взней скрісорі кррѣденіа каіетелор ші а алтор хъртіі, пе каре скріе школарѣл. Ачесте доъ лѣкрѣрі се леагъ асемеіеа ші меріт дпкзраціаре. Къпоск вісітъторі каріі дпчеп іпспекцііле лор дела каіете ші аъ дрептате, къчі пімік п'аре дп сіне атъта пѣтере ка съ деа о ідее цепералъ де ціпереа саъ посіціа моралъ а знеі шкоале.

Ка съ айвъ чіеіеа о скрісоаре фрѣмоасъ се чере о кондіціе: тревѣе а авеа зп кондеіѣ взн. О папъ віне тѣіатъ дплеснеде кіар алкътвіреа, ші оаменіі чеі маі пѣдін сѣзвнші ла пълъчірі, аъ фѣкът въгареа де сеатъ, къ къдетъріле віп маі кзрате, фраса маі елегантъ ші ідееа маі пѣрѣ сѣвт зп кондеіѣ віне тѣіат. Съ зіче де зп скріітор взн, къ аре о папъ взнъ. Дп ачестъ фігъръ есте зп адеіѣр. Аша дар е де тревѣіпцъ ка съ дпведе чіеіеа пе копіі аші фаче кондееле взне ші съ пѣ се тѣлцѣтѣаскъ пічі декът къ о скрісоаре обічіпвітъ. А ешіт акът о модъ пе ла зпеле персоане, ші ачеста е, ка съ фіе чіеіеа де взнѣл топ, съ скріе саъ съ дпсемеіеа дп карактері маі педесціфраці. *) Ші ар фі віне, кънд с'ар къ

поаще ачестъ авсѣрдітате, кънд ачестъ модъ ар дпвѣтрѣпні, ка о взнъ скрісоаре ші маі вѣртос о семпатъръ чітіацъ, съ ді іа локъл ші съ треакъ, съ превестіаскъ о взнъ едѣкаціе. Опііа есте страпнікъ пентрѣ чеі че ворвеск рѣѣ, съ пѣ сѣферіт ка копіі поцпрі съ скріе рѣѣ.

Дптр'ачесте времеі десемпѣлесте прівіт сѣвт ачест пѣнт де ведеpе, ші къ къвѣнт, къчі вестеще о едѣкаціе чеіеа маі віне дпгржітъ. Ші фолосѣл жѣпнііі чере ка съ се лецівіаскъ пріп тоате шкоалеле тѣсѣра де ал пропага. Ел дъ обічеіѣрї фрѣмоасе ші дела ел къціігъ фолоасе чіеіеа, пе каре пімік алт пѣ ле ар пѣтеа адѣче. Десемпѣл се веде дп цеоетріе ші арпентаціѣ, дп фісікъ ші історіа патѣралъ, дп скълптѣрѣ, дп лемпѣріе, іпчл.; се веде дпсѣршіт ші маі віне дп віада практикъ пе фіе-каре мінѣт. Ші апоі есте о арте преа лесне де довѣндіт. Ам зіс, чіеіеа ціе а скріе, ціе а десемпа ші віче-верса. Есте зпа ші ачееаші арте дп доъ фортме, ші ачесте доъ фортме се ажѣт зпа пе алта,

ші маі греа дін тоате, къчі маі атътеа скрісорі къте тѣпї чокоіенці; авет скрісоаре гречітъ, скрісоаре понеаскъ, скрісоаре влѣжѣеаскъ пе лат, скрісоаре вълъцано-сървігъ къ кътеіеа літере латіне сървіте адікъ лѣате пе дос, сѣрт зпформігатеа поастрѣ дп скрісоаре есте пълъ акът пълъ; саъ дѣпса есте тотъш чеіеа: міжлок преа взн де а стріка ведеpіле, де а орві пе ómenі. Апоі каліграфіі поцпрі къці саъ алес каліграфі! Нічі треі дін еі пѣ даъ ачееаш фігъръ ла тóте літереле, — тотъл есте зп galimatias. Фіе-въ мілъ Domілор де пеліновата тіперіте, дпвоіцівъ къ тоціі шѣкар дп механісміа скрііоріі, къчі дп стіа неаъ феріт пѣкателе.

Ред.

*) Да, ші къ ачеста маі вѣртос поі ротъшї ат ажне а пе фаче несѣферіці алтор неашрї. Авет скрісоаре чокоіаскъ, саъ маі віне рошѣно-арѣвікъ ші грчїтъ, чеа маі зрѣтъ

астфел дикътъ ка съ ле айвъ чинева пе а-
тъдбѣ вине, поате къ ар фѣ маѣ фолосит
съ дичеапъ дела десемп, а пъши апоѣ ла
скрисоаре, ши а се дитърна дп зрмъ ѣа-
рпши ла десемп ка съ пвѣе капътъ ши знеѣа
ши алтеѣа дп амъеле есерчидѣ.

Линиѣ дрепте, кървеле, зигѣриѣ, о-
валеле, пѣтрателе, тривогѣриѣ, полигоане-
ле, черкърѣ, прѣстеле ши конърѣ: еакъ
елементеле саѣ трѣсъреле фндментале
але литерелор. Нъ ретъне дар дндѣалъ
къ ам авеа зп фолос петъгѣдѣит, кънд трѣ-
съреле ачестор фѣгърѣ ар пречеде скрисоа-
реа, ши дндатъ че зп школар ар фѣ до-
въндѣит капачитатеа але форма дитр'во кп
дндестълътор, съѣ дѣм модеѣе де скрисѣре.

Дар ачест метод черънд оаре-каре пре-
гѣтѣрѣ прпн локалѣтъдѣ, ши ачестеа депъд-
дънд дела инспекѣи шкоамелор, де одатъ
пъ се поате пъне дп лъкраре. Къ тоате
ачестеа дндатъ че школарѣ кѣѣва вор пѣ-
теа а скрѣе дикътъ съ фѣе де днделес, адѣкъ
пѣтпчѣоасе де десѣфрат, съ кѣвѣне спре
аѣ перфекѣиона, а пъши тот дитр'о време
ши ла десемп ши калѣграфѣ.

Десемпъл линѣар се кѣвѣне а фѣ зрмат
де десемпъл змѣрѣт, ла каре се ва депрпн-
де пѣдпн тпмп, къчѣ претътнденеа пѣмаѣ
десемпъл линѣар интръ дп тоате кондѣиѣе.
Кънд ачеста се аратъ вине, десвоалтъ пе
песѣмѣте факълтѣдѣе копѣлърѣѣ. Есте лес-
не ал арѣта вине, фѣндкъ мѣжлоачеле каре
трѣвѣе а зрмат пѣдѣне сънт сѣмпѣе. Съ се
арате маѣ дитъѣв кпвѣл де а траѣе фѣгѣра
ши съ ѣ се пѣмеаскъ. Апоѣ, съ се пѣе съ
о факъ, съ се дндатореѣе а о пѣтѣ, ши съ

се претпнзъ ка кѣар школаръл сѣпгър съѣ
dea definiѣiа.

Ачест дпн зрмъ пѣнт есте преа те-
меѣнк. Дефѣниѣиѣе, каре ар да копѣи пот
фѣ некоръспѣнзътоаре ла дичепѣт къ фѣ-
гѣра; дар дпвѣдъторъл ва дпплѣнѣ; еле
вор ажъѣе апоѣ пе але дпвѣдъторълѣѣ,
ши се ва довъндѣ астфел ресълтатъл чел
маѣ фолосѣтор: школаръл ва прѣчене чеѣа
че лъкреазъ. Се афъл тѣлѣдѣ дпвѣдъторѣ,
каре фак а десемпна орѣ че лъкръ, кѣар ши
макѣпеле челе маѣ комплѣкате, фъръ але
фаче пѣчѣ зп фел де тълъмъчѣре: школарѣѣ
п'аѣ траѣ пѣчѣ зп фел де роадъ кѣар дпн чеа
маѣ съргѣѣтоаре лъкраре а лор. Сънт ши
астфел де дпвѣдъторѣ, карѣ се невоѣеск
пъпъ ла обосѣре ка съ факъ деодатъ ши
десемпнаторѣ ши раѣионалѣдѣѣ. Ачѣѣѣа ра-
ѣионъ ши десемпъл пѣдпчетат дп локъл
школарѣлор лор. Ачеста есте зп метод
грѣшѣт ка ши чел пречедѣнт. Ёа о коле-
кѣѣе де десемпне къ тълъмъчѣриѣе лор; фъ
съ се копѣѣе тавѣеле де кѣтре школарѣ;
дпвацъ маѣ дитъѣв тълъмъчѣриѣе пе сеа-
тѣдѣ, ши адѣѣте дп старе але дппъртъши
ка кѣм ар фѣ але тале. Атѣпчѣ, пѣмаѣ а-
тѣпчѣ ачестеа вор фолосѣ пе дпвѣдътор,
кънд ле ва стѣпънѣ пѣпъ ла ачест пѣнт,
ши астфел армат, ва фѣ дп старе а дп-
дрѣпта дефѣниѣиѣе, каре се вор фаче де
школарѣ пѣптръ обжетеле, че лѣ се вор
еспъне-

Къмпълѣнг, Генарѣе 10., 1846.

Зп прѣѣтпн ал жънѣмѣѣ.